

- 1) Կանոնակարգի 9-րդ կետը ուժը կորցրած ճանաչել,
- 2) Կանոնակարգի 32-րդ կետի 3)-րդ ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.
«3) առկա է շուրջօրյա անվտանգության ազդարարման և պահպանիչ-հակահրդեհային ազդարարման գործող համակարգ:»,
- 3) Կանոնակարգի 34-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.
«34. Այն դեպքում, երբ հեռահաղորդակցման օպերատորի տարածքում գտնվող վճարահաշվարկային կազմակերպության մասնաճյուղում բացակայում է դրամապահոց (չիրկիզվող պահարանների սենյակ), ապա հեռահաղորդակցման օպերատորների տարածքում բացվող մասնաճյուղի համար սույն կանոնակարգի 29-րդ կետի պահանջը կհամարվի բավարարված, եթե այն հարակից տարածքներից լինի առանձնացված, ունենա առանձին ծառայողական մուտք, որը կարող է լինել ընդհանուր հեռահաղորդակցման օպերատորի աշխատակիցների համար: Դրամարկդի (մասնաճյուղի) դիմային մասը պետք է կառուցված լինի շինանյութից և ունենա առնվազն 1-1.2 մ բարձրությամբ պատ, իսկ ապակե մասը կարող է բացակայել:»,
- 4) Կանոնակարգի 55-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.
«55. Այն դեպքում, երբ վճարահաշվարկային կազմակերպությունն ինքնուրույն է մշակել իր կողմից շահագործվող ծրագրային համակարգերը, ապա պետք է առկա լինեն.
 - 1) հստակ մշակված տեխնիկական առաջադրանքը և պահանջները,
 - 2) համակարգի տեղեկատվական անվտանգությանը ներկայացվող պահանջները,
 - 3) ծրագրային համակարգի մշակմանը մասնակցած հիմնական և/կամ ժամկետային պայմանագրով աշխատող աշխատակիցների ցուցակը, որտեղ պետք է նշվեն նաև նրանց զբաղեցրած պաշտոնները,
 - 4) ծրագրի մշակման լեզուն և ինտերֆեյսը,
 - 5) ծրագրի վերջնական շահագործվող տարբերակի ծրագրային կոդի գտնվելու վայրը,
 - 6) թեստավորող խմբի անդամների ցուցակը, մասնագիտական որակավորումը, զբաղեցրած պաշտոնը, թեստավորման արձանագրությունը, թեստավորող խմբի մասնակիցների եզրակացությունը, գործադիր տնօրենի և մյուս մասնակիցների ստորագրությունները,
 - 7) այդ ծրագիրը օգտագործող ստորաբաժանումների աշխատակիցների կողմից թեստավորմանը մասնակցելու փաստը հավաստող փաստաթղթերը,
 - 8) ծրագրի վերջնական շահագործվող տարբերակի ծրագրային կոդերի մեջ փոփոխություններ կատարելու հնարավորություններ ունեցող աշխատակիցների ցուցակը,
 - 9) ծրագրային ապահովման օգտագործողների ուղեցույցը կամ այլ ուղղորդող գրքեր, գրքույկներ, ձեռնարկներ, փաստաթղթեր:»,
- 5) Կանոնակարգը լրացնել 55.1-րդ կետով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

«55.1 Այն դեպքում, երբ վճարահաշվարկային կազմակերպությունն իր կողմից շահագործվող ծրագրային համակարգերի մշակումը պատվիրակել է այլ անձին, ապա պետք է առկա լինեն՝

- 1) ծրագրային համակարգի վերաբերյալ վճարահաշվարկային կազմակերպության և մշակող ընկերության միջև կնքված պայմանագիր,
- 2) ծրագիրը մշակող անձին ներկայացված տեխնիկական առաջադրանքը և պահանջները,
- 3) համակարգի տեղեկատվական անվտանգությանը ներկայացվող պահանջները,
- 4) նոր մշակված ծրագրային ապահովման թեստավորման արձանագրությունը և այլ փաստաթղթեր, որոնք պարունակում են թեստավորման արդյունքները, թեստավորող խմբի մասնակիցների եզրակացությունը, կազմակերպության կառավարման իրավասու մարմնի և թեստավորման մասնակիցների ստորագրությունները,
- 5) կազմակերպության և մշակող ընկերության կողմից ստորագրված ընդունման-հանձնման ակտը,
- 6) մշակող ընկերության տեղեկատվական տեխնոլոգիաների վերաբերյալ հեղինակավոր աուդիտորական կազմակերպության եզրակացությունը,
- 7) մշակող ընկերության՝ միջազգային ընդունված չափանիշներին համապատասխանությունը հավաստող վկայագիր կամ միջազգային հավաստագրման որևէ կազմակերպության կողմից թողարկված վկայագիր կամ որևէ ապահովագրական ընկերությունում ծրագրային համակարգի ապահովագրված լինելը հավաստող փաստաթուղթ,
- 8) կազմակերպության, մշակող ընկերության և էսքրու (Escrow) ծառայություններ մատուցող երրորդ ընկերության միջև «Գործառնական օր» ծրագրային համակարգի ծրագրային կոդերի պահուստային պահպանման և համապատասխան արտակարգ իրավիճակում Կազմակերպությանը հանձնման վերաբերյալ պայմանագիր:»,

6) Կանոնակարգի 57-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«57. Վճարահաշվարկային կազմակերպության կողմից շահագործվող սերվերները, այդ թվում նաև՝ քլիրինգի և պրոցեսինգի հետ ուղղակիորեն կապված սերվերները, պետք է պահվեն և շահագործվեն հատուկ սերվերային սենյակում(ներում), որը պետք է համապատասխանի հետևյալ պահանջներին՝

- 1) լինի առանձնացված հարակից տարածքներից ոչ թափանցիկ նյութերից (օրինակ՝ չլինի ապակուց) պատրաստված պատերով,
- 2) սերվերային սենյակի դուռը պետք է հանդիսանա միակ ճանապարհը այնտեղ մուտք գործելու կամ դուրս գալու համար,
- 3) ունենա հակահրդեհային պաշտպանության համակարգ,
- 4) ունենա շարժման գրանցման(հայտնաբերման) համակարգ և(կամ) տվիչներ,

- 5) ունենա համակարգիչների բնականոն աշխատանքն ապահովելու համար անհրաժեշտ ջերմաստիճանը, օդի խոնավությունը կարգավորող և պահպանող համակարգ, ինչպես նաև օդափոխության համակարգ,
 - 6) շուրջօրյա ռեժիմում իրականացվող տեսահսկում և տեսագրում: Ընդ որում՝ տեսահսկման համակարգը պետք է տեղադրված լինի սերվերային սենյակում և նկարահանի առնվազն վճարահաշվարկային կազմակերպության սերվերի համակարգիչ(ներ)ը, հարակից տարածքը այնպես, որ տեսանելի լինեն այդ համակարգիչ(ներ)ին մոտեցող անձինք և հնարավորություն լինի հսկելու սերվերային սենյակում տեղի ունեցող ցանկացած իրադարձություն: Տվյալ տեսագրումները պետք է կատարվեն և արխիվացվեն կազմակերպության կողմից և պահպանվեն առնվազն 90 օր,
 - 7) ունենա դռան ինքնաբերաբար փակման համակարգ,
 - 8) սերվերային սենյակի մուտքի-ելքի գրանցման ընթացակարգ (առնվազն պետք է գրանցվի մուտք/ելք գործողի անուն-ազգանունը, մուտքի-ելքի ժամը և ամսաթիվը),
 - 9) սերվերային սենյակը պետք է ունենա անխափան էլեկտրասնուցման համակարգեր, որը պետք է ապահովի ինչպես սերվերների անխափան աշխատանքը, այնպես էլ սույն կետում նշված տեսահսկման, հակահրդեհային պաշտպանության, շարժման գրանցման և հայտնաբերման, ջերմաստիճանը պահպանող, օդափոխության համակարգերի անխափան աշխատանքը, առնվազն հիմնական սերվերներից այլ վայրում գտնվող պահուստային սերվերներին անցնելու ժամանակահատվածում,
 - 10) եթե սերվերային սենյակն ունի պատուհան, ապա այն պետք է լինի դրսից ճաղապատ և միշտ լինի փակ և կարող է բացվել միայն հիմնավոր պատճառաբանության առկայության դեպքում՝ Կազմակերպության կառավարման իրավասու մարմնի կողմից հաստատված գրավոր որոշման հիման վրա:»,
- 7) Կանոնակարգը լրացնել 57.1-րդ կետով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.
- «57.1 Վճարահաշվարկային կազմակերպությունը պետք է՝
- 1) ունենա պահուստային սերվեր կամ համակարգիչ,
 - 2) ունենա էլեկտրասնուցման պահուստային համակարգ (գեներատոր շարժիչ, արևային մարտկոց կամ այլ հավասարազոր համակարգ),
 - 3) ունենա անխափան էլեկտրասնուցման սարքեր (յու-փի-էս), որոնց ինքնուրույն աշխատանքի ժամանակը պետք է թույլատրի իրականացնելու անցումը էլեկտրասնուցման հիմնականից պահուստային տարբերակի՝ առանց տեղեկատվության կորստի,
 - 4) բոլոր համակարգիչներում պետք է առկա լինի հակավիրուսային որևէ համակարգ, որի տվյալների հենքը պետք է թարմացվի հակավիրուսային համակարգի հրապարակված ամենավերջին տարբերակով,

- 5) եթե վճարահաշվարկային կազմակերպության աշխատակիցները ունեն միջազգային համակարգչային ցանցից (ինտերնետ) օգտվելու հնարավորություն, ապա պետք է առկա լինեն միջցանցային էկրաններ (ֆայերվոլ)՝ համապատասխան կանոններով սահմանված, որը կկատարի որոշակի տիպի տեղեկատվության հոսքի ֆիլտրում:»,
- 8) Կանոնակարգի 59-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.
«59. Վճարահաշվարկային կազմակերպությունները և դրանց մասնաճյուղերը պետք է ունենան կիրառվող տեխնիկա-ծրագրային և անվտանգության ապահովման կանոնակարգման փաստաթղթեր:»,
- 9) Կանոնակարգի 60-րդ կետն ուժը կորցրած ճանաչել,
- 10) Կանոնակարգի 61-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.
«61. Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների տեխնիկա-ծրագրային ապահովման և անվտանգության վերաբերյալ փաստաթղթերով պետք է սահմանված լինեն դրույթներ՝ վճարային գործառնությունների, իրադարձությունների, անձանց, փաստերի և գործընթացների հետ կապված տեղեկատվության (այսուհետ՝ տեղեկատվություն) անվտանգության հսկողության վերաբերյալ՝ անկախ դրանց ներկայացման ձևից, հետևյալ սկզբունքներով՝
1) տեղեկատվության օգտագործողները պետք է միարժեքորեն նույնականացվեն՝ տեղեկատվությանը մուտքի իրավասություն ստանալու համար,
2) տեղեկատվության պաշտպանական հսկողությունը պետք է ապահովի տեղեկատվության տրամադրումը միայն նույնականացված օգտագործողներին:»,
- 11) Կանոնակարգի 62-րդ կետն ուժը կորցրած ճանաչել,
- 12) Կանոնակարգի 63-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.
«63. Տեղեկատվական անվտանգության միջոցառումները պետք է ուղղվեն տեղեկատվական գործընթացների և դրանցում ներգրավված տեղեկատվական միջոցների բարձր պաշտպանվածության ապահովմանը: Ցանկացած ձևով ներկայացված տեղեկատվության (էլեկտրոնային, թղթային, բանավոր և այլն) և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ֆիզիկական պաշտպանությանը ներկայացվող հիմնական պահանջներն են՝
1) կազմակերպության կապը և կենսունակությունը ապահովող տարածքներ մուտքը թույլատրելի է միայն տվյալ համակարգի աշխատանքի համար պատասխանատու աշխատակիցներին: Այլ անձանց մուտքը կարող է իրականացվել միայն կազմակերպության ղեկավարի կողմից հաստատված փաստաթղթերի հիման վրա,

2) աշխատանքի կանոնները պետք է մշակվեն և պահպանվեն տեղեկատվության արտաքին կրիչների հետ միասին (մագնիսային, լազերային և այլ տիպի)՝ սահմանափակելով նման կրիչների տեղափոխումը և կազմակերպության տարածքից դուրսբերումը:»,

13) Կանոնակարգի 64-66 կետերն ուժը կորցրած ճանաչել,

14) Կանոնակարգի 67-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«67. Քլիրինգի և պրոցեսինգի հետ ուղղակիորեն կապված տեղեկատվության պաշտպանությանը ներկայացվող պահանջները հետևյալն են՝

1) տվյալների շտեմարան մուտք գործելու յուրաքանչյուր դեպք պետք է գրանցվի մատյանում, որը պետք է հասանելի լինի միայն տեղեկատվական անվտանգության պատասխանատուին և սերվերի (համակարգի) ադմինիստրատորին: Նշված մատյանները կարող են հասանելի լինել միայն ընթերցման համար,

2) պետք է արգելված լինի ծածկագրված տեղեկատվությունը առանց աշխատանքային անհրաժեշտության վերծանելը և պահպանելը վերծանված տեսքով, որևէ ձևով փոխանցելը այլ օգտագործողների կամ կատարել գործողություններ, որոնք կարող են բերել այդ տեղեկատվության պաշտպանվածության աստիճանի նվազեցմանը,

3) վճարահաշվարկային կազմակերպության կողմից պետք է մշակված լինեն քլիրինգի և պրոցեսինգի վերաբերյալ տեղեկատվության հետ աշխատանքի ընդհանուր կանոնները, օգտագործողների գրանցման և իրավասությունների տրամադրման կարգը:»,

15) Կանոնակարգի 69-րդ կետի 9-րդ ենթակետը «գտնվելու վայրի,» բառերից հետո լրացնել «գործունեության վայրի,» բառերով,

16) Կանոնակարգի 78-րդ կետի 1-ին ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1) Վճարահաշվարկային կազմակերպության մասնաճյուղի գտնվելու վայրի և(կամ) գործունեության վայրի փոփոխությունները,»,

17) Կանոնակարգի 79-րդ կետն ուժը կորցրած ճանաչել,

18) Կանոնակարգը 9-րդ գլխից հետո լրացնել 9՝ գլխով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

«9՝.ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՈՉ ԵՆԹԱԿԱ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

79.1 Վճարահաշվարկային կազմակերպությունը լիցենզիա ստանալուց հետո սույն կետում նշված փոփոխությունները տեղի ունենալու դեպքում՝ փոփոխության օրվան հաջորդող տասն աշխատանքային օրվա ընթացքում Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում.

1) Վճարահաշվարկային կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող նոր ներքին իրավական ակտերի ընդունման կամ գործող ներքին իրավական ակտերի

փոփոխության դեպքում՝ նոր ընդունված ներքին իրավական ակտերը կամ գործող ներքին իրավական ակտերի փոփոխությունները և այդ փոփոխությունները ներառող ներքին իրավական ակտերը (վճարահաշվարկային կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող կանոնակարգերը, կարգերը, ընթացակարգերը և նմանատիպ այլ փաստաթղթերը),

2) Վճարահաշվարկային կազմակերպության կամ նրա մասնաճյուղի՝ սույն կանոնակարգի 4-րդ և 5-րդ գլուխներով սահմանված գործունեության վայրին ներկայացվող տեխնիկական հագեցվածության և անվտանգության կամ տեխնիկա-ծրագրային պահանջների յուրաքանչյուր փոփոխության դեպքում՝ այդ փոփոխությունների վերաբերյալ գրություն, որը պարունակում է հայտարարություն այն մասին, որ փոփոխված գործունեության վայրին ներկայացվող տեխնիկական հագեցվածությունը, տեխնիկա-ծրագրային պահանջները և(կամ) անվտանգությունը համապատասխանում են սույն կանոնակարգի 4-րդ և 5-րդ գլուխներով սահմանված չափանիշներին,

3) Վճարահաշվարկային կազմակերպության կանոնադրությունում իրականացված փոփոխություն(ներ)ի և/կամ լրացում(ներ)ի կամ նոր խմբագրությամբ կանոնադրությունը հաստատելու դեպքում՝ տեղեկանքում նշելով Արդարադատության նախարարության պետական ռեգիստրում գրանցված՝ իր կանոնադրության վերջին փոփոխության ամսաթիվը:

79.2 Վճարահաշվարկային կազմակերպությունը լիցենզիա ստանալուց հետո սույն կանոնակարգի Հավելված 2-ով և Հավելված 3-ով, ինչպես նաև Հավելված 5-ի Ձև 2-ով սահմանված տեղեկանքի 2.3-րդ, 3.6-րդ, 3.8-րդ, 3.9-րդ, 4.1-րդ կետերով կամ 5-9-րդ կետերով սահմանված տեղեկություններում փոփոխությունները տեղի ունենալու դեպքում՝ փոփոխության օրվան հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանք ներկայացնում է Կենտրոնական բանկ: Ընդ որում, ներկայացված տեղեկատվության իսկությունը ստուգելու համար Կենտրոնական բանկը կարող է դիմել համապատասխան իրավասու մարմիններին՝ պահպանելով ձեռքբերված տեղեկատվության գաղտնիությունը:»,

19) Կանոնակարգի 86-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«86. Վճարահաշվարկային կազմակերպության գործադիր տնօրենի կամ գործադիր տնօրենի տեղակալի պաշտոնը կարող է զբաղեցվել վճարահաշվարկային կազմակերպության գործադիր տնօրենի, գործադիր տնօրենի տեղակալի կամ բանկի գործադիր տնօրենի (վարչության նախագահի), գործադիր տնօրենի (վարչության նախագահի) տեղակալի, տնօրինության (վարչության) անդամի, օտարերկրյա բանկի մասնաճյուղի կառավարչի որակավորում ունեցող ժամանակավոր պաշտոնակատարի կողմից, իսկ գլխավոր հաշվապահի պաշտոնը կարող է զբաղեցվել վճարահաշվարկային կազմակերպության գլխավոր հաշվապահի կամ բանկի ու

օտարերկրյա բանկի մասնաճյուղի գլխավոր հաշվապահի որակավորում ունեցող ժամանակավոր պաշտոնակատարի կողմից:»,

- 20) Կանոնակարգի 101-րդ կետը լրացնել 6-րդ ենթակետով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.
«6) սույն կանոնակարգի 43-րդ կետում սահմանված պահանջներին բավարարող հիմքեր:»,
- 21) Կանոնակարգի 116-րդ կետում.
1) աղյուսակի 1-ին տողի 2-րդ սյունակը «մակարդակները» բառից հետո լրացնել «կամ ՍԻ-ԷՖ-Էյ (CFA) որակավորման երկու մակարդակը» բառերով,
2) աղյուսակի 2-րդ տողի 2-րդ սյունակում «մակարդակները» բառից հետո հանել «, կամ ՀՀ Ֆինանսների նախարարության կողմից տրամադրվող՝ հաշվապահի որակավորման վկայական» բառերը,
- 22) Կանոնակարգի 15-րդ և 16-րդ գլուխների վերնագրերում և ողջ տեքստում «ղեկավարների» բառից հետո հանել «(գործադիր տնօրեն, գործադիր տնօրենի տեղակալ)» բառերը,
- 23) Կանոնակարգի 132-րդ կետը «հիման վրա» բառերից հետո լրացնել «՝ ընդ որում, «+» նշանը նշանակում է, որ տվյալ թեման վերաբերում է, իսկ «-» նշանը՝ չի վերաբերում» բառերով,
- 24) Կանոնակարգի 146-րդ կետի «5 (հինգ) տարի ժամկետով» բառերը փոխարինել «3 (երեք) տարի ժամկետով» բառերով,
- 25) Կանոնակարգի 164-րդ կետը ուժը կորցրած ճանաչել,
- 26) Կանոնակարգի Հավելված 6-ի «Գրանցման վայրը» բառերը փոխարինել «Գտնվելու վայրը» բառերով,
- 27) Կանոնակարգի Հավելված 11-ի 4.3 կետում բոլոր «ոչ պարտադիր» բառերը փոխարինել «+» նշանով,
- 28) Կանոնակարգի Հավելված 14-ը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ՀԱՎԵԼՎԱԾ 14

**ՎՃԱՐԱՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԻ
ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍՏՈՒԳՄԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԹԵՄԱՆԵՐԻ ՑԱՆԿ**

Գիտելիքների և ունակությունների բնագավառները	Դրամական (վոլոյին) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպության գործադիր տնօրեն, գործադիր տնօրենի տեղակալ	Դրամական (վոլոյին) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ	Վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնող կազմակերպության գործադիր տնօրեն, գործադիր տնօրենի տեղակալ	Վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնող կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ	Դրամական (վոլոյին) փոխանցումներ ու վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնող կազմակերպության գործադիր տնօրեն, գործադիր տնօրենի տեղակալ	Դրամական (վոլոյին) փոխանցումներ ու վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնող կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ
	1. «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք					
	1) ՀՀ Կենտրոնական բանկի հիմնական խնդիրը և այլ խնդիրները	+	+	+	+	+
	2) ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվող ստուգումները և վերահսկողությունը	+	+	+	+	+
	2. «Վճարահաշվարկային համակարգերի և վճարահաշվարկային կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք					
	1) Ընդհանուր դրույթներ	+	+	+	+	+
	2) Վճարահաշվարկային համակարգ, վճարահաշվարկային կազմակերպություններ, վճարահաշվարկային համակարգի օպերատորը	+	+	+	+	+
	3) Հայաստանյան և արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգերի բնորոշումը	+	+	+	+	+
	4) Արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգում մասնակցության	+	-	+	-	-

թույլտվության տրամադրումը, տեղի ունեցած փոփոխությունների վերաբերյալ տեղեկացման պայմանները						
5) Արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգում մասնակցության հետևանքով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական համակարգի կայունությունը եվ (կամ) իրացվելիությունը և (կամ) վճարունակությունը վտանգելու մասին ուղեցույց	+	-	+	-	+	-
6) Հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի ստեղծման և գործունեության թույլտվության տրամադրումը, տեղի ունեցած փոփոխությունների վերաբերյալ տեղեկացման պայմանները	+	-	+	-	+	-
7) Վճարահաշվարկային փաստաթուղթ, վճարային գործիք, միջոցների փոխանցում, վճարային քարտեր, էլեկտրոնային փող հասկացությունները	+	+	+	+	+	+
8) Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների գործունեությանը վերաբերող փաստաթղթերի պահպանումը	+	+	+	+	+	+
9) Վճարահաշվարկային ծառայություններ, վճարահաշվարկային ծառայություններ մատուցող անձինք	+	+	+	+	+	+
10) Քլիրինգ, պրոցեսինգ, վերջնահաշվարկ և	-	-	+	+	+	+

զուտացում հասկացությունները						
11) Վճարահաշվարկային փաստաթղթերի և զուտացման անվերադարձելիությունը, պահպանումը, զուտացման անվերադարձելիությունը, վերջնահաշվարկի իրականացումը	+	+	+	+	+	+
12) Վճարահաշվարկային համակարգի մասնակցի գործունեության ընդհատման դեպքում ֆինանսական ակտիվների օգտագործումը ՀՀ Կենտրոնական բանկի, քլիրինգ կամ վերջնահաշվարկ իրականացնող մասնակցի կողմից	+	+	+	+	+	+
13) Վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնող կազմակերպությունների կողմից իրականացվող գործառնությունները	+	+	+	+	+	+
14) Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների նկատմամբ կիրառվող պատասխանատվության միջոցները	+	+	+	+	+	+
15) Վճարահաշվարկային համակարգի գործունեության նկատմամբ վերահսկողությունը	+	+	+	+	+	+
16) Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների գործունեության կարգավորումը, վերահսկողությունը,	+	+	+	+	+	+

17) Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից հաշվետվությունների, աուդիտային եզրակացության, տեղեկությունների ՀՀ կենտրոնական բանկ ներկայացումն ու հրապարակումը	+	+	+	+	+	+
18) Վճարահաշվարկային կազմակերպության համար սահմանվող տնտեսական նորմատիվներ և այլ պահանջներ	+	+	+	+	+	+
3. Հայաստանի Հանրապետության Քաղաքացիական օրենսգիրք						
1) Բանկային ավանդ	+	+	-	-	+	+
2) Բանկային հաշիվներ	+	+	+	+	+	+
3) Կանխիկ և անկանխիկ հաշվարկները	+	+	+	+	+	+
4. «Բանկային գաղտնիքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք						
1) Բանկային գաղտնիքի հասկացությունը	+	+	+	+	+	+
2) Բանկային գաղտնիքի հրապարակումը	+	+	+	+	+	+
3) Բանկային գաղտնիքի պահպանումը, տրամադրումը և շրջանառությունը բանկերի միջև	+	+	+	+	+	+
5. «Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք						
1) Ընդհանուր դրույթներ	+	+	+	+	+	+
2) Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելումը	+	+	+	+	+	+
3) Լիազոր մարմինը	+	+	+	+	+	+
4) Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին օրենքի նպատակներով իրականացվող	+	+	+	+	+	+

համագործակցությունը						
5) Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրությունը, հաշվետվություն տրամադրող անձանց ներքին հսկողության պահանջը	+	+	+	+	+	+
6) Հաշվետվություն տրամադրող անձանց ներքին իրավական ակտերը և ներքին դիտարկումների ստորաբաժանումը	+	-	+	-	+	-
7) Կասկածելի գործարար հարաբերությունների կամ գործարքների կասեցումը, դրանց իրականացման մերժումը և ահաբեկչության հետ կապված ֆինանսական միջոցների սառեցումը	+	+	+	+	+	+
8) Փողերի լվացման և ահաբեկչության դեմ պայքարի մասին օրենքի պահանջների կատարման նկատմամբ վերահսկողությունը և օրենսդրության խախտման համար կիրառվող պատասխանատվության միջոցները	+	-	+	-	+	-
9) Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի առանձնահատկությունները բանկերում և վճարահաշվարկային կազմակերպություններ	+	+	+	+	+	+
6. Այլ						
1) Վճարահաշվարկային և կազմակերպությունների գործունեության կարգավորումը, վճարահաշվարկային	+	+	+	+	+	+

կազմակերպությունների համար սահմանվող տնտեսական նորմատիվները, դրանց հաշվարկման կարգը						
2) Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների լրացման կարգը	+	+	+	+	+	+
3) Դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների կողմից իրականացվող գործառնությունները	+	+	-	-	+	+
4) Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների լիցենզավորման, լիցենզիայի գործողության կասեցման և ուժը կորցրած ճանաչելու ընթացակարգը	+	-	+	-	+	-
5) Դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների պարտավորությունները երաշխավորող միջոցները և դրանց դեպոնացման և օգտագործման կարգը	+	+	-	-	+	+
6) Դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների գործունեության վայրին ներկայացվող տեխնիկական հագեցվածության, անվտանգության և ծրագրային պահանջները	+	-	-	-	+	-
7) Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների լիցենզիայի վերաձևակերպման, լիցենզիայի	+	-	+	-	+	-

կրկնօրինակների տրամադրումը, լիցենզիաների գրանցամատյանի վարման ընթացակարգը						
8) Վճարահաշվարկային և կազմակերպությունների ղեկավարների գրանցումը և գրանցումից հանելու ընթացակարգ	+	+	+	+	+	+
9) Վճարահաշվարկային և կազմակերպությունների ղեկավարներին որակավորման վկայականների տրամադրման կարգը	+	+	+	+	+	+
10) Վճարահաշվարկային և կազմակերպությունների գործունեության մեջ լրացումների կամ փոփոխությունների գրանցման կարգը	+	-	+	-	+	-
11) Վճարահաշվարկային և կազմակերպությունների մասնաճյուղերի բացման և հաշվառման կարգը	+	-	+	-	+	-
12) Դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների կողմից ՀՀ կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները և պահանջվող այլ տեղեկությունները, դրանց ներկայացման կարգը և ժամկետները	+	+	-	-	+	+
13) Դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների կողմից իրականացվող գործունեության, մատուցվող ծառայությունների մասին տեղեկատվության	+	+	-	-	+	+

հրապարակումը						
14) Էլեկտրոնային փող թողարկելու թույլտվության տրամադրումը	+	-	-	-	+	-
15) Վճարահաշվարկային և կազմակերպություններին ներկայացվող անվտանգության պահանջները 173Ն	+	-	+	-	+	-
16) Վճարահաշվարկային գործառնությունների կատարման ժամանակ կիրառվող փաստաթղթերի նվազագույն վավերապայմանների և դրանց լրացման կանոնների վերաբերյալ	+	+	+	+	+	+
17) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում դրամական փոխանցումների կատարման առավելագույն ժամկետների վերաբերյալ կարգ	+	+	+	+	+	+
18) Վճարունակ թղթադրամներ և մետաղադրամներ՝ համաձայն «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերում կանխիկ դրամով կատարվող գործառնությունները» Կանոնակարգ 9-ի	+	+	-	-	+	+
19) Գործառնական օր հասկացությունը՝ համաձայն «Վճարման հանձնարարականներով միջոցների փոխանցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի	+	+	+	+	+	+

20) Հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգերի ստեղծման և գործունեության իրականացման համար թույլտվության տրամադրումը, Կանոնակարգ 18	+	-	+	-	+	-
21) Արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգերում մասնակցելու թույլտվության տրամադրումը, Կանոնակարգ 19	+	-	+	-	+	-
22) Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալը և դրա չափը	+	+	+	+	+	+
23) Վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնող կազմակերպությունների գործունեությանը ներկայացվող տեխնիկա-ծրագրային պահանջները	-	-	+	-	+	-
24) Վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնող կազմակերպությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները և պահանջվող այլ տեղեկությունները, դրանց ներկայացման կարգը և ժամկետները	-	-	+	+	+	+
25) Վճարահաշվարկային համակարգերում հնարավոր ռիսկերի տեսակները, դրանց	+	-	+	-	+	-

տարբերություններն ու առանձնահատկությունները						
26) Հաշվարկների տեսակները, համախառն և զուտ հաշվարկները, դրանց տարբերություններն ու առավելությունները	+	+	+	+	+	+
27) Վերջնահաշվարկի երաշխավորման միջոցները	+	+	+	+	+	+
28) Հավաստագրում (ավտորիզացիա) և նույնականացում (պերսոնալիզացիա) հասկացությունների բնորոշումը	-	-	+	-	+	-
29) Արժույթային կարգավորումը և վերահսկողությունը Հայաստանի Հանրապետությունում	+	+	+	+	+	+
30) Ակտիվների և պասիվների կառավարում (իրացվելիության, եկամտաբերության, արտարժույթի դիրքի և ակտիվապասիվային գործառնությունների կառավարում)	+	+	+	+	+	+
7. Հաշվապահական հաշվառում և հարկային դաշտ						
1) Հաշվապահական հաշվառման կարգավորումը	+	+	+	+	+	+
2) Հաշվապահական հաշվառման կազմակերպումը և վարումը	+	+	+	+	+	+
3) Ֆինանսական հաշվետվություններ և դրանց տարրերը	+	+	+	+	+	+
4) Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտները	-	+	-	+	-	+
5) Հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական	-	+	-	+	-	-

հաշվետվություններ կազմելու սկզբունքները						
6) Ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելը և ներկայացնելը	+	+	+	+	+	+
7) Վճարահաշվարկային և կազմակերպությունների կողմից իրականացվող գործառնությունների հաշվապահական ձևակերպումները	-	+	-	+	-	+
8) Հիմնական միջոցների և մաշվածության հաշվառումը, վերագնահատումը	-	+	-	+	-	+
9) Ակտիվների և պարտավորությունների գույքագրում	-	+	-	+	-	+
10) Ակտիվների և պարտավորությունների գնահատում	-	+	-	+	-	+
11) Հարկ վճարողների իրավունքները և պարտականությունները	+	+	+	+	+	+
12) Հարկային արտոնությունների ձևերը, ավելացված արժեքի հարկի արտոնությունները Հայաստանի Հանրապետությունում	+	+	+	+	+	+
13) Շահութահարկի հաշվարկման կարգը, դրույքաչափերը և վճարումը	+	+	+	+	+	+
14) Հարկային պարտավորություններից ավելի բյուջե վճարված գումարները հարկ վճարողին հետ վերադարձնելու կարգը	+	+	+	+	+	+
15) Պատասխանատվու թյունը հարկային օրենսդրության խախտման համար	+	+	+	+	+	+
16) Եկամուտ և ծախս համարվող տարրերը ըստ «Շահութահարկի մասին»	+	+	+	+	+	+

Հայաստանի Հանրապետության օրենքի						
17) Գույքահարկով հարկվող օբյեկտներ	+	+	+	+	+	+
8. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք՝ ըստ հետևյալ գլուխների						
1) Ընդհանուր դրույթներ	+	-	+	-	+	-
2) Ընկերության ստեղծումը, վերակազմակերպումը և լուծարումը	+	-	+	-	+	-
3) Կանոնադրական կապիտալը, ընկերության բաժնետոմսերը և այլ արժեթղթերը, ընկերության զուտ ակտիվները	+	-	+	-	+	-
4) Ընկերության բաժնետոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխումը	+	-	+	-	+	-
5) Ընկերության շահութաբաժինները	+	-	+	-	+	-
6) Ընկերության բաժնետոմսերի ռեեստրը	+	-	+	-	+	-
7) Ընկերության տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերումը և հետգնումը ընկերության կողմից	+	-	+	-	+	-
8) Խոշոր գործարքները	+	-	+	-	+	-
9) Ընկերության գործարքներում շահագրգռվածությունը	+	-	+	-	+	-
10) Ընկերության ժողովը, խորհուրդը և գործադիր մարմինը	+	-	+	-	+	-
11) Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության վերահսկումը	+	-	+	-	+	-
12) Հաշվառումը և հաշվետվությունները, ընկերության մասին	+	-	+	-	+	-

տեղեկությունները						
9. «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք՝ ըստ հետևյալ գլուխների						
1) Ընդհանուր դրույթներ	+	-	+	-	+	-
2) Ընկերության ստեղծումը	+	-	+	-	+	-
3) Ընկերության մասնակիցները	+	-	+	-	+	-
4) Ընկերության կանոնադրական կապիտալը	+	-	+	-	+	-
5) Ընկերության կառավարումը	+	-	+	-	+	-
6) Ընկերության վերակազմակերպումը և լուծարումը	+	-	+	-	+	-
10. «Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք՝ ըստ հետևյալ գլուխների						
1) Հիմնական դրույթներ	+	-	-	-	+	-
2) Պահանջները և դրանց քննության կարգը	+	-	-	-	+	-
3) Պատասխանատվությունը օրենքը խախտելու համար	+	-	-	-	+	-

»: